

Altan, Mustafa Zülküf (2016). Öğretmenliğe Dair: Filmler ve Öğretmenler. Ankara: Pegem Akademi, 170 sayfa, ISBN: 978-605-318-430-0

İsmail YAMAN¹

Başvuru Tarihi: 21.12.2018

Kabul Tarihi: 25.02.2019

Atf İçin: Yaman, İ. (2019). Öğretmenliğe Dair: Filmler ve Öğretmenler. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi (AUJEF)*, 3(1), 55-56.

ÖĞRETMENLİĞE DAİR: FİLMLER VE ÖĞRETMENLER

Öğretmenliğe ilişkin pek çok boyutu ele alan “Öğretmenliğe Dair: Filmler ve Öğretmenler” adlı bu eser temel olarak öğretmenlik mesleği ile ilgili filmler ve bunların öğretmenlik mesleğine yönelik yansımaları üstüne kuruludur. Yazar, hayatın her alanında yediden yetmişe herkes üstünde muhakkak bir etkisi bulunan öğretmenlerin yerine getirdiği bu kutsal mesleğe farklı bir açıdan yaklaşıyor ve yıllar içinde edindiği mesleki birikimi izlemiş olduğu eğitimle doğrudan ya da dolaylı olarak bağlantılı film ve belgesellerden yaptığı çıkarımlarla harmanlıyor. Bu çerçevede, kitapta toplam 57 film ve 13 belgesel tanıtılmaktadır.

İlk bölümde, yazar kitaba özlü sözlerle desteklediği bir giriş yapıyor. Örneğin, “*Öğretmeyi seven öğretmenler, çocuklara öğrenmeyi sevmeyi öğretirler.*” (s. 4). Bu bölümde özellikle bireysel farklılıkların öneminden ve öğretmenlerin bu farklılıkları yönetebilme yeteneğine sahip olmasının gerekli olmasından bahsedilmektedir. Yazar bu bağlamda öğretmenin

sorumluluğunu şu sözlerle açıklıyor: “*Sınıfınıza gelecek öğrencilerin kimler olacağına karar verme yetkisi ve seçimi elinizde olmayacağından sizin onları anlayabilme ve onları keşfetmeye hazır ve donanımlı olmanız gerekmektedir.*” (s. 7). Dolayısıyla, sınıftaki öğrencilerin iç dünyalarına nüfuz edemeden yalnızca ‘*kitap öğretmenliği*’ (s. 18) yapmak öğrencileri öğrenme sürecinin içine dâhil etme sürecine fayda sağlamayacaktır.

Kitapta her fırsatta öğretmenliğin bir ‘gönül işi’ olduğu vurgulanmış ve öğretmenin üstlenmesi gereken çeşitli rollerden bahsedilmiştir. Bu rollerden bazıları şunlardır: “*problemlili çocuklar için birer danışman ve psikolog; çocuklar çığına döndüğünde birer polis memuru; ağlayan bir öğrencinin göz yaşlarını*

¹ Dr. Öğr. Üyesi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İngiliz Dili Eğitimi Anabilim Dalı, ismail.yaman@omu.edu.tr

silen, acılarına ortak olabilen birer sırdaş; bir çocuğun yıllık gelişiminin fotoğraflarını çeken birer fotoğrafçı; çocukları güldüren birer komedyen...” (s. 25-26). Bunlar bir öğretmenin öğrencileriyle ilgili sadece bir günde bile üstlendiği rollerden sadece birkaçıdır. Bu çerçevede, öğretmenlerin pek çok farklı yönü vardır ve kitapta da etkili bir öğretmen iyi eğitim almış, hevesli, sevecen, mizah anlayışı kuvvetli, merhametli, güvenilir, disiplinli, destekleyici ve iyi bir gözlemci ve iletişimci olarak tanımlanmaktadır. Yazar bu bağlamda, öğrenme ve öğrenci odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi gerektiğini vurgulamakta: *“Sınıf kurallarınızı ve disiplin kriterlerinizi merhametle taçlandırabilirsiniz! Öğrenciler var olduğu için biz öğretmenler sınıftayız! Biz olduğumuz için onlar değil!”* (s. 36).

Öğretim boyutunda da öğretmenlere ciddi sorumluluklar düşmektedir. Öğretmenler sınıf yönetimi gibi ustalık gerektiren hususları etkili bir şekilde yönetirken ders esnasında kullandığı yaklaşım ve yöntemlere de ehemmiyet göstermelidir. Bu çerçevede yazar, şu hususa dikkat çekmektedir: *“Çocuklara hatırlamaları için cevaplar yerine çözümleri için problemler veriniz!”*. (s. 39).

Yazar filmlerle ilgili kısma geçmeden hemen önce etkili öğretmenlere özgü özellikler arasında değişime açık olma, merak, öğretirken eğlenme, açık fikirlilik ve kendini güncelleme gibi nitelikleri sıralamaktadır. Ayrıca, insanların kaderinin yalnızca iyi bir eğitimle değişeceğini ifade etmekte ve bunun da tek aracının nitelikli ve adanmış öğretmenler olduğunun altını çizmektedir. Bu bağlamda, eğitsel boyutu olan filmlerin öğretmenlerin mesleki gelişimi açısından çok büyük katkıları olabileceğini ve içerik olarak sınıf içi gösterime uygunluğu denetlendikten sonra öğretmen eğitimi sürecinde eğitim fakültelerinde kullanılmasının yararlı olabileceğini vurgulamaktadır.

Yazar ilk olarak filmleri sonra da belgeselleri tanıtmaktadır. Tanıtılan film ve belgesellerin afişlerinin de bulunduğu bu kısımda filmlere ilişkin yıl, yönetmen ve başrol oyuncularını gibi bilgiler verilmekte ve sonrasında olay örgüsü ana hatlarıyla anlatılmaktadır. Son olarak ise filmde çıkarılabilecek eğitsel dersler özetlenmektedir. Belgeseller ise kitapta bir iki paragraflık kısa tanıtımlarla yer almaktadır. Ele alınan film ve belgeseller incelendiğinde ‘Hababam Sınıfı’ serisi ve ‘İki Dil Bir Bavul’ hariç hepsinin yabancı yapımı olduğunu görmekteyiz. İncelenen yapımlar arasında *To Sir With Love (Sevgili Öğretmenime)*, *Teachers (Öğretmenler)*, *Kindergarten Cop (Anaokulu Polisi)*, *Dead Poets Society (Ölü Ozanlar Derneği)*, *Educating Rita (Rita’yi Eğitmek)*, *The Great Debaters (Büyük Münazaracılar)* ve *Chalk (Tebeşir)* gibi filmler ve *Project Happiness (Mutluluk Projesi)*, *Teach (Öğret)*, *I’m Not Racist, Am I? (İrkçi Değilim, Değil mi)* ve *The Road to Teach (Öğretmenliğe Giden Yol)* gibi belgeseller bulunmaktadır.

Yazar kitabın son kısmında filmlerin sınıfta kullanımına ilişkin bazı etkinlik önerileri sunmakta ve bazı somut uygulamaları örnek film analizleri halinde ekler kısmında vermektedir. Son söz olarak da Türkiye’de eğitsel anlamda tasarlanmış film ve belgesel sayısının azlığını eleştirmekte ve bu tür yapımların öğretmen eğitiminde ve mevcut öğretmenlerin mesleki gelişimleri bağlamında kullanmanın önemine vurgu yapmaktadır.

Eğitim alanı ve öğretmenlik mesleğine çok ilginç bir açıdan yaklaşan bu kitap hem dikkat çekici hem de oldukça ufuk açıcı bir eser olarak değerlendirilebilir. Öğretmenlik mesleğini diğer meslek gruplarından ayıran özellikler kitapta oldukça gerçekçi bir dille anlatılmış durumda. Film ve belgesellerin eğitim sürecine ve öğretmenliğe yönelik olası faydaları da somut örnekler üstünden aktarılmış ve okuyucu için anlaşılır ve yol gösterici bir çerçeve çizilmiştir. Bu bilgiler ışığında, ilgili eseri hem eğitim fakültelerinde görev yapan öğretim elemanları, hem geleceğin öğretmenleri olan eğitim fakültesi öğrencileri, hem de mevcut öğretmenler tarafından mutlaka okunması gereken bir kaynak olarak değerlendirmek mümkündür.